

Nem találtak segítőtársakat

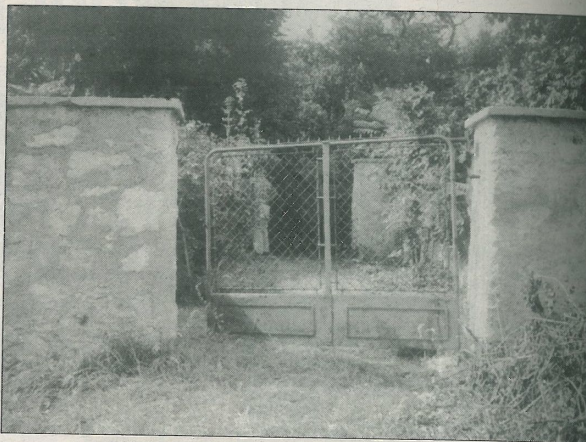
A messiáshívő zsidók missziója Várpalotán kudarcot vallott?

Még a nyár derekán írtam mellékletünkben a kézfogás, a felekezeti közötti kapcsolatok elmélyítése reményében Várpalotára érkezett holland házaspárról, *Gerard és Mirjam van Dijk-ről*, akik a messiáshívő zsidók közösségéhez tartoznak. (Azaz zsidó vallási identitásuk ellenére vallják: a Messiás már megérkezett Jézus Krisztus személyében, aki az Isten fia és vele egy lényegű, a Szentlélek által működik valamennyiünkben, s kereszthalálával megváltotta a világot.)

Missziós útjuk során próbáltak kapcsolatokat keresni a helyi vallási közösségekkel, de visszhangra nemigen találtak, számoltak be nemrég tapasztalataikról, Amszterdamba történő visszatérésük előtt. Csupán a pünkösdi gyülekezetben és a Szeretet Gyülekezetben fogadták őket keresztényi lelkülettel – mondták. A történelmi felekezetek egészen elhatárolták magukat a velük való érintkezéstől.

Mirjam elkeseredetten meséli, milyen falakba ütköztek, mikor az Úr szóvitására felkerekedve többször nagyobb mennyiségű ruhaneművel, cipővel, más hasznos dolgokkal megpakolva segítséget kértek felebarátaiktól a szétosztásban. Egyedül a Kolling család segítette őket egy ízben a leboncolásban. De legnagyobb csalódásuk mégis az volt, amit a régi palotai zsidó temető rendbehozatala során tapasztaltak. Egyszer megkeresték az evangélikus lelkész is – mondja Gerard – azzal a reménységgel, hogy majd fiatal segítőket csatlakoztatnak mögöttük az ősi temető méltó rendbetételére, de nem így történt.

A temetőben – a település Kismező nevezetű részén – ret-

A várpalotai zsidó temető kapuján rendre átmásznak a randalírozó fiatalok

tenetes állapotok fogadták őket, a sok sírkő mind feldöntögetve, összetöredezve, a fák benőtték a sírokat is. Fotókat tesznek elem, szemléltetésképpen. Ez év tavaszán a házaspár engedélyt kapott a Magyar Zsidó Hitközségek Szövetségétől, hogy a temető karbantartását megkezdje. Vettek egy lakatot elsőként, hogy a temetőkaput be tudják zárni. Ám így is nap mint nap randalírozó fiatalokat találtak ott, akik lerövidítve az utat, átmásztak a kerítésen ordítózások kíséretében, miközben rugdosták a sírköveket. Felkeresték a polgármesteri hivatalt is, bemutatták megbízatásukat a temető-rendezésben, s helyi engedélyt is kértek a tereprendezéshez. Meg is kapták az illetékes ügyintézőtől az önkormányzat pecsétjével hitelesítve. Ám egy közterület-felügyelő mégis 700 forintra büntette meg őket egy alkalommal, mondván, illegális fakivágást végeznek.

Gerard és Mirjam alig beszélnek magyarul, a hivatalos enge-

délyt pedig hiába mutatták fel az ellenőrnek. Mégiscsak furcsa – mondják –, hogy évtizedeken át senkit nem érdekelt Várpalotán, milyen állapotok uralkodnak az egykori zsidó temetőben, hogy hány fa van ott vagy hány se, senki nem kapta fel fejét a műemlék jellegű sírkövek meg rongálásáért, most pedig, mikor ők megjelentek, egyszerre nyakukba szegődött az ellenőrzés. Köztünk szólva, azon valóban el lehet gondolkodni, hogy tavaly, a holocaust 50. évfordulóján, amikor országszerte gyászmemorialis rendezéseket tartottak a zsidó áldozatok emlékére a vidéki településeken, amikor iskolák és vallási közösségek vállalták fel a zsidó temetők rendbetételét, vajon Várpalotán miért nem akadt senki, aki ezt fontosnak tartotta? A városban korábban nagy létszámú zsidó közösség élt, akiket elsodort a háború. Zsinagógájuk is volt – a mai Nagy Gyula Galéria, ahol színvonalas tárlatokat, hangversenyeket rendeznek manapság.

Gerard és Mirjam most visszatér Hollandiába, vegyes emlékekkel szívükben Magyarországról, Várpalotáról, ahol egy évet töltöttek el, s kevés biztatást kaptak. Jövőre visszatérnek-e megint a kibérelt Hársfa utcai házba? – faggatom őket. Mirjam nemrég súlyos epeműtéten esett át, mégis bizakodóbb, mint férje: – A bérleményt nem tudjuk természetesen fizetni jövő évig, de remélem, a nyár folyamán majd újra pár hétre találkozhattunk kedves ismerőseinkkel, akik segítettek minket a nyelvi közeledésben s a szerzetkapcsolatok építésében keresztény felebarátaink között.

A zsidó ősök sírlelkeit ismeretlenek feldöntögették